

Καμπανάκι Προβόπουλου πριν από τις κάλπες

Αναθεωρεί προς το δυσμενέστερο ο διοικητής της ΤτΕ τις προβλέψεις του για το μέγεθος της ύφεσης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Προειδοποίηση για το δίλημμα που αντιμετωπίζει η χώρα είτε να συνεχίσει την προσπάθειά της για την ανόρθωση της οικονομίας της, με τη βοήθεια των εταίρων της, είτε να επιστρέψει δεκαετίες πίσω, κάτι που σημαίνει ότι θα βρεθεί και εκτός ευρώ, αναμένεται να απευθύνει σήμερα ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος Γιώργος Προβόπουλος.

Συγκεκριμένα, πηγές προσκείμενες στη διοίκηση της Τραπεζής ανα-

Προβλέπει ότι το ΑΕΠ εφέτος θα υποχωρήσει σχεδόν κατά 5%, από 4,5% που είχε προβλεφθεί

φέρουν ότι ο διοικητής θα απευθύνει το εν λόγω μήνυμα – με την αυτονόητη, ιδιαίτερη σημασία του ενόψει εκλογών – στο πλαίσιο της Έκθεσής του που θα παρουσιάσει σήμερα στη γενική συνέλευση των μετόχων της Τραπεζής. Είναι η τρίτη φορά μέσα σε έξι μήνες που επανέρχεται στο ζήτημα αυτό ο κ. Προβόπουλος, επισημαίνεται αρμοδίως. Και αυτό γιατί δεν θέλει να αφήσει καμία αμφιβολία για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η χώρα και τις επιλογές που καλείται να κάνει,

EUROKINISSI

Ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος Γιώργος Προβόπουλος στο πλαίσιο της Έκθεσής του, την οποία θα παρουσιάσει σήμερα στη γενική συνέλευση των μετόχων, θα απευθύνει και αιχμές κατά της κυβέρνησης των προηγούμενων ετών με την επισήμανση ότι σημειώθηκε καθυστέρηση στην εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων, όπως οι ιδιωτικοποιήσεις, αλλά και το κλείσιμο φορέων του Δημοσίου, με αποτέλεσμα να χρειάζεται τώρα να καταβληθεί μεγαλύτερη και πιο επώδυνη προσπάθεια

θα προχωρήσει κανονικά και θα φέρει αποτελέσματα.

Σημαντική για την ανάπτυξη θεωρεί επίσης η Έκθεση του κ. Προβόπουλου την επιτάχυνση της απορρόφησης των πόρων του ΕΣΠΑ, καθώς και την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων.

Ο κ. Προβόπουλος απευθύνει πάντως και αιχμές κατά της κυβέρνησης των προηγούμενων ετών, καθώς επισημαίνει ότι σημειώθηκε καθυστέρηση στην εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων, όπως οι ιδιωτικοποιήσεις, αλλά και το κλείσιμο φορέων του Δημοσίου, με αποτέλεσμα να χρειάζεται τώρα να καταβληθεί μεγαλύτερη και πιο επώδυνη προσπάθεια.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΠΕ. Στον Πρωθυπουργό Λουκά Παπαδήμο υπεβλήθη χθες η έκθεση του ΚΕΠΕ για τις δαπάνες του Δημοσίου, η οποία έχει συνταχθεί ύστερα από εντολή του υπουργού Οικονομικών Φίλιππου Σαχινίδη, ενόψει του προσδιορισμού μέτρων 11,6 δισ. ευρώ για τη διετία 2013-2014.

Σε πρώτη φάση η μελέτη καταγράφει αναλυτικά πώς κατανομούνται οι δαπάνες του Δημοσίου, ενώ σε μεταγενέστερη φάση η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές θα πάρει και τις προτάσεις του Κέντρου για το πού μπορούν να γίνουν περικοπές.

τονίζουν με νόημα πηγές του περιβάλλοντός του.

Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι στην Έκθεση διατυπώνονται δυσμενέστερες προβλέψεις για το μέγεθος της ύφεσης σε σύγκριση με τις προγενέστερες, που την τοποθετούσαν στο 4,5%. Ετσι, τώρα προβλέπεται ότι το ΑΕΠ εφέτος θα υποχωρήσει σχεδόν κατά 5%, παρά τις ελπίδες που τοποθετούνται στον τουρισμό.

Ωστόσο παραμένουν αμεταβλητές οι προβλέψεις για την ανεργία, την οποία η Τράπεζα της Ελλάδος

Για την ανάκαμψη

Η Κεντρική τράπεζα εξακολουθεί να προσβλέπει στο δεύτερο εξάμηνο του 2013 για βελτίωση του κλίματος στην οικονομία

τοποθετεί στο 19% κατά μέσον όρο εφέτος.

Όσον αφορά το πότε θα έρθει η ανάκαμψη, η κεντρική τράπεζα εξακολουθεί να προσβλέπει στο δεύτερο εξάμηνο του 2013, υπό την προϋπόθεση όμως ότι γίνουν κάποια βήματα και θα εφαρμοσθούν μέτρα για τη βελτίωση του κλίματος στην οικονομία.

Ως πρώτο τέτοιο βήμα η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί την ανακεφαλαιοποίηση, για την οποία εκφράζει πάντως τη βεβαιότητα ότι

ΕΛΣΤΑΤ

Στο 9,1% το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2011

ΣΤΟ 9,1% του ΑΕΠ διαμορφώθηκε το δημοσιονομικό έλλειμμα το 2011, με το μεγαλύτερο μέρος της προσαρμογής να προέρχεται από την πλευρά των δαπανών, καθώς παρά τα απαινωτά φορολογικά μέτρα τα δημόσια έσοδα δεν κατάφεραν να ανακάμψουν. Τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή, μετά

Την τριετία 2009-2011 το έλλειμμα μειώθηκε από τα 36,103 δισ. ευρώ στα 19,565 δισ. ευρώ

την επικύρωσή τους από τη Eurostat, δείχνουν ότι την τριετία 2009-2011 το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από το 15,6% του ΑΕΠ ή 36,103 δισ. ευρώ στο 9,1% του ΑΕΠ ή στα 19,565 δισ. ευρώ.

Στο ίδιο διάστημα οι δαπάνες γενικής κυβέρνησης από 124,646 δισ. ευρώ συμπιέστηκαν σε 107,769 δισ. ευρώ, ενώ τα έσοδα, παρά τα μέτρα, από 88,601 δισ. ευρώ μειώθηκαν σε 88,075 δισ. ευρώ.

Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν υπό το βάρος της συνεχιζόμε-

νης ύφεσης υποχώρησε από τα 231 δισ. ευρώ το 2009 στα 215 δισ. ευρώ πέρυσι, ενώ το δημόσιο χρέος από 129,4% του ΑΕΠ έκανε άλμα στο 165,3%.

«Η απόσταση που έχει διανύσει η χώρα από το έλλειμμα του 2009 είναι μεγάλη, σύντομα θα έχουμε πρωτογενή πλεονάσματα» δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών Φ. Σαχινίδης, τονίζοντας την αναγκαιότητα συνέχισης της προσπάθειας δημοσιονομικής εξυγίανσης και επαναφοράς των δημοσίων οικονομικών σε βιώσιμη τροχιά.

Φέτος, ο στόχος μείωσης του ελλείμματος στο 6,7% του ΑΕΠ περνά από νέα μέτρα ύψους 11,6 δισ. ευρώ, τα οποία θα ανακοινωθούν από τη νέα κυβέρνηση τον Ιούνιο.

Οι περυσινές δημοσιονομικές επιδόσεις της Ελλάδας, πάντως, δίνουν στη χώρα τη δεύτερη θέση στην κλίμακα του ελλείμματος μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης μετά την Ιρλανδία (13,1%) και πριν από την Ισπανία (8,5%). Πέρυσι το χαμηλότερο έλλειμμα εμφάνισε η Φινλανδία (0,5%), ενώ τρεις χώρες της ΕΕ, η Ουγγαρία, η Εσθονία και η Σουηδία εμφάνισαν πλεονάσματα.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 4 ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΕΙΜΜΑ

ΕΣΟΔΑ

ΧΡΕΟΣ

ΑΕΠ

ΔΑΠΑΝΕΣ

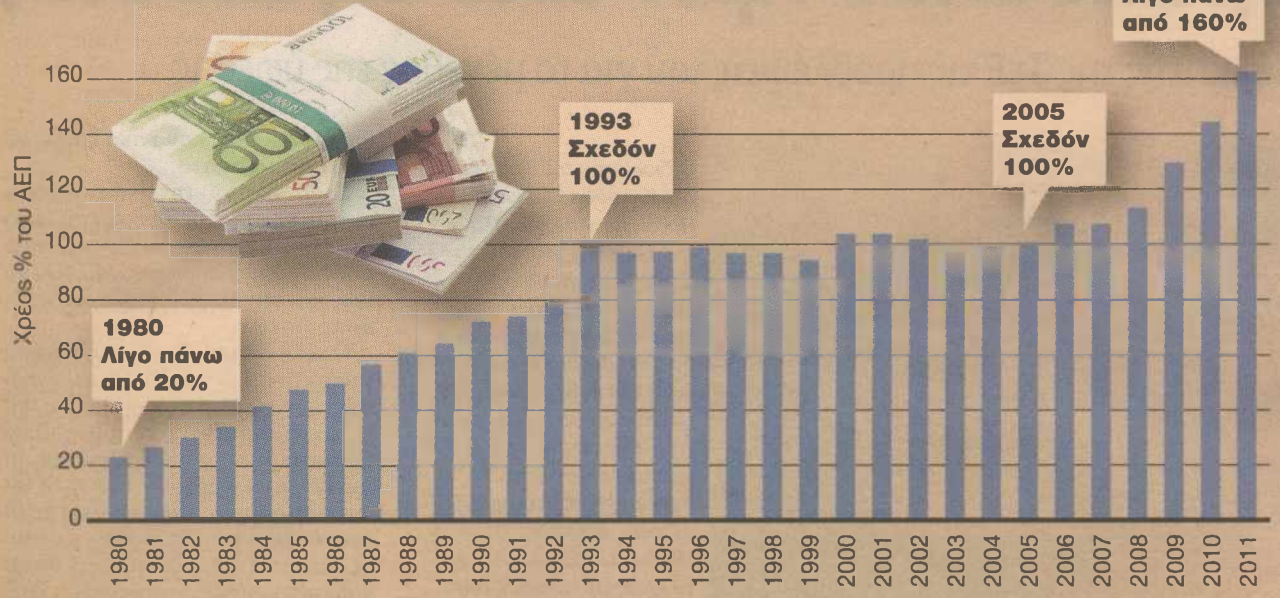

Όλα τα μεγέθη σε δισ. ευρώ και σε όρους γενικής κυβέρνησης
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η ΑΠΟΓΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ 1980-2011

Πώς ανέβηκε από το 20% στο 160% του ΑΕΠ

Πηγές: Eurostat, ΔΝΤ

2011
Λίγο πάνω
από 160%

Τα λάθη που έβαλαν την Ελλάδα στην περιπέτεια του Μνημονίου

Νίκος Χριστοδουλάκης: Πώς οι κακοί χειρισμοί εκτίναξαν το χρέος

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

Την άποψη ότι το πρώτο Μνημόνιο προέκυψε από σύγχυση και λάθη που είχαν δραματικές συνέπειες, υποστηρίζει ο πρώην υπουργός Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης σε άρθρο του που δημοσιεύεται στην επιθεώρηση «The New Palgrave Dictionary of Economics» – αποτελεί λεξικό αναφοράς και φόρουμ διαλόγου επιφανών οικονομολόγων. Έναν χρόνο μετά το βιβλίο του «Σώζεται ο Τιτανικός;» (Πόλις, 2011), επανέρχεται στο θέμα των χειρισμών που έγιναν από την Ελλάδα και

Οι λανθασμένες κινήσεις από Ελλάδα και Ευρώπη μετέτρεψαν το ελληνικό πρόβλημα από κρίση ρευστότητας σε κρίση βιωσιμότητας του χρέους

την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίοι μετέτρεψαν, κατά τη γνώμη του, το πρόβλημα της Ελλάδας από κρίση ρευστότητας σε κρίση βιωσιμότητας του χρέους. Ο πρώην υπουργός και νυν καθηγητής της ΑΣΟΕΕ και της LSE χρησιμοποιεί τα επιχειρήματα της άλλης πλευράς – όχι του κείσινισμού τον οποίο ασπάζεται επιστημονικά, αλλά του νεοφιλελευθερισμού (και μάλιστα του κορυφαίου θεωρητικού της οικονομίας των αγορών, καθηγητή του Χάρβαρντ Μάρτιν Φελντστάιν) – για να αναδείξει την αλληλουχία των ατυχημάτων που βύθισαν τον «Τιτανικό».

«Κάτι που άρχισε ως ανησυχία για το πρόβλημα ρευστότητας της Ελλάδας – με άλλα λόγια, την ικανότητά της να βρει τα μετρητά που χρειαζόταν για τις επόμενες πληρωμές τοκοχρεολυσίων – μετεξελίχθηκε σε πρόβλημα φερεγγυότητας, δηλαδή δημιούργησε τον φόβο

ότι η Ελλάδα δεν θα μπορούσε ποτέ να ξεπληρώσει το χρέος που αυξανόταν», γράφει ο Φελντστάιν σε πρόσφατο άρθρο του στο «Foreign Affairs».

Ο κ. Χριστοδουλάκης εξιστορεί την πορεία του χρέους από τη δεκαετία του '80 έως το 1993 (πώς ανήλθε από το 20% στο 100% του ΑΕΠ) και μιλάει για την ισορροπία τρόμου των ετών 1995-2005, όταν το χρέος κυμαινόταν κοντά στο 100% του ΑΕΠ.

Το κύριο βάρος της ανάλυσης πέφτει στα αίτια της εκτίναξης του χρέους από το 2006, και ιδίως στους χειρισμούς που ακολούθησαν το ξέσπασμα της διεθνούς κρίσης το 2008. Παρότι δεν το λέει ρητά, το επιχειρήματός του είναι σαφές: Το πρώτο Μνημόνιο μπορούσε να αποφευχθεί.

Όπως και στο βιβλίο του, ο πρώην υπουργός επιρρίπτει στο άρθρο την κύρια ευθύνη του εκτροχιασμού στη ΝΔ. Μιλάει για την υστέρηση των εσόδων, την πελατειακή διόγκωση των δημοσίων δαπανών, τον εφηνουσιασμό και την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική ακόμη και μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers, τον Σεπτέμβριο του 2008, η οποία συγκλόνισε τον κόσμο.

Παράλληλα εστιάζει στους πρώτους μήνες της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ από τον Οκτώβριο του 2009 και ως το πρώτο Μνημόνιο που υπογράφηκε τον Μάιο του 2010. Υποστηρίζει ότι η τότε ηγεσία παρακολουθούσε την καταίγδα να πλησιάζει αλλά δεν ήταν προετοιμασμένη να την αντιμετωπίσει και θυμίζει ότι ο προϋπολογισμός του 2010 προέβλεπε «επέκταση των δημοσίων δαπανών και εξαιρούσε τις αποκρατικοποιήσεις».

Το κεντρικό του επιχειρήμα είναι ότι το πρόβλημα της Ελλάδας ήταν τότε η δυσκολία χρηματοδότησης του ελλείμ-

ματος και όχι η βιωσιμότητα του χρέους. Υποστηρίζει ότι η Ελλάδα δεν αξιοποίησε την ευκαιρία για φθηνό δανεισμό μέσω εντόκων γραμματίων ως μέσο για να κερδίσει χρόνο και να αντιμετωπίσει τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό.

Η περιγραφή του κ. Χριστοδουλάκη μεταφέρει την εντύπωση ενός υπουργείου Οικονομικών το οποίο έριξε κατά λάθος στο νερό το αίμα και συγκέντρωσε τους καρχαρίες των αγορών κάνοντας την Ελλάδα πρωτοσέλιδο.

ΤΟ ΛΑΘΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΣΕ. Εκτός από τους ελληνικούς χειρισμούς, ο πρώην υπουργός επιρρίπτει σημαντικές ευθύνες στην ΕΕ γιατί άργησε να αντιληφθεί την ελληνική κρίση, αλλά και στον πρώην επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η απειλή του Ζαν-Κλοντ Τρισέ ότι θα πάψει να δέχεται ως ενέχυρο τα υποτιμημένα από τους διεθνείς οίκους ελληνικά ομόλογα για την παροχή ρευστότητας στις ελληνικές τράπεζες πυροδότησε μαζική φυγή κεφαλαίων. Όταν η απειλή αποσύρθηκε, η ζημιά είχε ήδη γίνει.

ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΕΞΟΔΟΥ. Για την επόμενη ημέρα ο καθηγητής της ΑΣΟΕΕ εκτιμά ότι η έξοδος από το ευρώ θα ήταν καταστρεπτική. Κατά τη γνώμη του, η Ελλάδα έχει στο πλαίσιο του νέου Μνημονίου πολύ λίγο χρόνο στη διάθεσή της ώστε να υλοποιήσει ορισμένες μεταρρυθμίσεις και να αναζητήσει απεγνωσμένα έναν «διάδρομο εμπιστοσύνης» (όπως έγραψε ο Κέινς) που θα οδηγήσει σε έξοδο.

→Link Το άρθρο του Νίκου Χριστοδουλάκη με τίτλο «Greek crisis in perspective: Origins, effects and ways-out» θα το βρείτε στο http://www.dictionaryofeconomics.com/article?id=pde2012_G000221

Δεν είμαστε μόνοι μας στις προσπάθειές μας

Την περασμένη Τετάρτη 18 Απριλίου ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μπαρόζο παρουσίασε μια σημαντική ανακοίνωση για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η οποία περιλάμβανε 30 δράσεις για έξοδο της Ελλάδας από την κρίση. Με τον στόχο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει για το 2012 τρεις βασικές προτεραιότητες: στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ανακαίτιση της ανεργίας και επιτάχυνση των αναπτυξιακών έργων μέσω της άμεσης απορρόφησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ελληνικές Αρχές καλούνται να αναλάβουν δράσεις προκειμένου να θέσουν υπό έλεγχο τα δημόσια οικονομικά και να αναμορφώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον, το οποίο θα καταστήσει και πάλι την Ελλάδα τόπο ελκυστικό για επενδύσεις. Παράλληλα, δεδομένης της τεράστιας εκροής καταθέσεων από τη χώρα και του κούρεματος των ομολόγων, προβλέπεται η εξασφάλιση της ρευστότητας προς την πραγματική οικονομία, τόσο με την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών όσο και με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δάνεια από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ο κ. Μπαρόζο τόνισε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πως η ανάληψη πρωτοβουλιών στους ανωτέρω τομείς προβλέπεται να αποφέρει θετικά αποτελέσματα έως το τέλος του τρέχοντος έτους. Στόχος της ΕΕ, όπως και της Ελλάδας, είναι η γρήγορη ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και η ενεργοποίηση των αναπτυξιακών της δυνατοτήτων. Στην προσπάθεια αυτή, και όπως δήλωσε στο μήνυμά του προς τους Έλληνες πολίτες, «ο λαός της Ελλάδας δεν είναι μόνος στις προσπάθειες που καταβάλλει για την επαναφορά της χώρας σε τροχιά ανάπτυξης και απασχόλησης. Η ΕΕ και η ευρύτερη διεθνής κοινότητα έχουν επιδείξει πρωτοφανούς μεγέθους αλληλεγγύη προς τον ελληνικό λαό». Συγκεκριμένα επισήμανε την παροχή επιχορηγήσεων και δανείων 380 δισ. ευρώ, τη διαγραφή ενός μεγάλου τμήματος του δημοσίου χρέους αλλά και την παροχή τεχνικής βοήθειας μέσω της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι όμως και η αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης, με γνώμονα την προστασία των ασθενέστερων κοινωνικών τάξεων. Η στήριξη στις ομάδες αυτές, με σκοπό την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής της χώρας, προβλέπεται μεταξύ των άλλων, μέσω της παροχής συνδρομής σε άνεργους νέους, των στοχοθετημένων μειώσεων συντάξεων, όπου επιβάλλεται, και της καταπολέμησης των φαινομένων απάτης στον τομέα των κοινωνικών παροχών.

Επειτα από πολύμηνες θυσίες του ελληνικού λαού, το βασικό πλαίσιο για την ανάκαμψη έχει πλέον θεσπιστεί. Η υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων από τις ελληνικές Αρχές εντός του 2012 θα θέσει τη χώρα άμεσα σε νέα οικονομική τροχιά και θα μετριάσει τις κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης. Και σε αυτή την προσπάθεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρέχει στήριξη και να βρίσκεται σε διαρκή διάλογο με την Ελλάδα για την προσαρμογή των μέτρων του προγράμματος στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.

Ο Πάνος Καρβούνης είναι επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα